

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ ദ്വിതീയോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ
ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ ഷഷ്ഠാസ്കന്ധേ ദ്വിതീയോഽധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച

ഏവം തേ ഭഗവദ്ഭൂതാ യമദ്ഭൂതാഭിഭാഷിതം ।

ഉപധാർത്ഥമ താൻ രാജൻ പ്രത്യാഹൂർനയകോവിദാഃ ॥ 1 ॥

വിഷ്ണുഭൂതാ ഉഘാഃ

അഹോ കഷ്ടം ധർമ്മദ്യശാമധർമഃ സ്പൃശതേ സഭാം ।

യത്രാദണ്ഡ്യഷ്ടപാപേഷു ദണ്ഡാ യൈർധ്രിയതേ വൃഥാ ॥ 2 ॥

പ്രജാനാം പിതരോ യേ ച ശാസ്താരഃ സാധവഃ സമാഃ ।

യദി സ്യാന്തേഷു വൈഷമ്യം കം യാന്തി ശരണം പ്രജാഃ ॥ 3 ॥

യദ്യദാചരതി ശ്രേയാനിതരസ്തത്തദീഹതേ ।

സ യത്പ്രമാണം കുരുതേ ലോകസ്തദനുവർത്തതേ ॥ 4 ॥

യസ്യാങ്കേ ശിര ആധായ ലോകഃ സ്വപിതി നിർവൃതഃ ।

സ്വയം ധർമ്മമധർമം വാ ന ഹി വേദ യഥാ പശുഃ ॥ 5 ॥

സ കഥം ന്യർപിതാത്മാനം കൃതമൈത്രമചേതനം ।

വിശ്രംഭണീയോ ഭൂതാനാം സൗഖ്യേണോ ദ്രോഹ്ധുമർഹതി ॥ 6 ॥

അയം ഹി കൃതനിർവേഷോ ജന്മകോട്യാഹസാമപി ।

യദ് വ്യാജഹാര വിവശോ നാമ സ്വസ്ത്യയനം ഹരേഃ ॥ 7 ॥

ഏതേനൈവ ഹൃഘോനോന്യസ്യ കൃതം സ്യാദഘനിഷ്കൃതം |
യദാ നാരായണായേതി ജഗാദ ചതുരക്ഷരം || 8 ||

സ്തേനഃ സുരാപോ മിത്രധുഗ്ബ്രഹ്മഹാ ഗുരുതൽപഗഃ |
സ്ത്രീരാജപിതൃഗോഹന്താ യേ ച പാതകിനോപരേ || 9 ||

സർവേഷാമപൃഘവതാമിദമേവ സുനിഷ്കൃതം |
നാമവ്യാഹരണം വിഷ്ണോർയതസ്തദ്വിഷയാ മതിഃ || 10 ||

ന നിഷ്കൃതൈരുദിതൈർബ്രഹ്മവാദിഭി -
സ്തമാ വിശുദ്ധ്യത്യഘവാൻ വ്രതാദിഭിഃ |
യഥാ ഹരേർനാമപദൈരുദാഹൃതൈ -
സ്തദുത്തമശ്ലോകഗുണോപലംഭകം || 11 ||

നൈകാന്തികം തദ്ധി കൃത്യേപി നിഷ്കൃതേ
മനഃ പുനർധാവതി ചേദസത്പഥേ |
തത്കർമ്മനിർഹാരമഭീപ്സതാം ഹരേ -
ർഗുണാനുവാദഃ ഖലു സത്ത്വഭാവനഃ || 12 ||

അഥൈനം മാപനയത കൃതാശേഷഘനിഷ്കൃതം |
യദസൗ ഭഗവന്നാമ മ്രിയമാണഃ സമഗ്രഹീത് || 13 ||

സാങ്കേത്യം പാരിഹാസ്യം വാ സ്തോഭം ഹേലനമേവ വാ |
വൈകുണ്ഠനാമഗ്രഹണമശേഷഘഹരം വിദുഃ || 14 ||

പതിതഃ സ്ഖലിതോ ഭഗഃ സന്ദഷ്ടസ്തപ്ത ആഹതഃ |
ഹരിരിത്യവശേനാഹ പുമാന്നാർഹതി യാതനാം || 15 ||

ഗുരുണാം ച ലഘുനാം ച ഗുരുണി ച ലഘുനി ച |
പ്രായശ്ചിത്താനി പാപാനാം ജ്ഞാത്യാകുതാനി മഹർഷിഭിഃ || 16 ||

തൈസ്താൻയഘാനി പുയന്തേ തപോദാനജപാദിഭിഃ |
നാധർമജം തദ്ധ്യദയം തദപീശാംഘ്രിസേവയാ || 17 ||

അജ്ഞാനാദഥവാ ജ്ഞാനാദുത്തമശ്ലോകനാമ യത് |
സങ്കീർത്തിതമഘം പുംസോ ദഹേദേധോ യമാനലഃ || 18 ||

യമാഗദം വീര്യതമമുപയുക്തം യദൃച്ഛയാ |
അജാനതോഽപ്യാത്മഗുണം കുർയാൻമന്ത്രോഽപ്യുദാഹൃതഃ || 19 ||

ശ്രീശുക ഉവാച
ത ഏവം സുവിനിർണീയ ധർമം ഭാഗവതം നൃപ |
തം യാമ്യപാശാന്നിർമുച്യ വിപ്രം മൃത്യോരമൃതമുചൻ || 20 ||

ഇതി പ്രത്യുദിതാ യാമ്യാ ദൂതാ യാത്യാ യമാന്തികേ |
യമരാജേണ യമാ സർവമാചചക്ഷുരരിന്ദമ || 21 ||

ദ്വിജഃ പാശാദ്വിനിർമുക്തോ ഗതഭീഃ പ്രകൃതിം ഗതഃ |
വവന്ദേ ശിരസാ വിഷ്ണോഃ കിങ്കരാൻ ദർശനോത്സവഃ || 22 ||

തം വിവക്ഷുമഭിപ്രേത്യ മഹാപുരുഷകിങ്കരാഃ |
സഹസാ പശ്യതസ്തസ്യ തത്രാന്തർദധിരേന്മഘ || 23 ||

അജാമിലോഽപ്യഥാകർണ്യ ദൂതാനാം യമകൃഷ്ണയോഃ |
ധർമം ഭാഗവതം ശുദ്ധം ത്രൈവിദ്യം ച ഗുണാശ്രയം || 24 ||

ഭക്തിമാൻ ഭഗവത്യാശു മാഹാത്മ്യശ്രവണാദ്ധരേ |
അനുതാപോ മഹാനാസീത്പരതോഽശുഭമാത്മനഃ || 25 ||

അഹോ മേ പരമം കഷ്ടമഭൂദവിജിതാത്മനഃ |
യേന വിപ്ലാവിതം ബ്രഹ്മ വൃഷൽയാം ജായതാഽത്മനാ || 26 ||

ധിങ്മാം വിഗർഹിതം സദ്ഭിർദുഷ്കൃതം കുലകജ്ജലം |
ഹിത്വാ ബാലാം സതീം യോഹം സുരാപാമസതീമഗാം || 27 ||

വൃദ്ധാവനാമൗ പിതരൗ നാൻയബന്ധു തപസ്വിനൗ |
അഹോ മയാധുനാ ത്യക്താവകൃതജ്ഞൈന നീചവത് || 28 ||

സോഹം വ്യക്തം പതിഷ്യാമി നരകേ ഭൃശദാരുണേ |
ധർമഘ്നാഃ കാമിനോ യത്ര വിന്ദന്തി യമയാതനാഃ || 29 ||

കിമിദം സ്വപ്ന ആഹോസ്യിത് സാക്ഷാദ്ദൃഷ്ടമിഹാദ്ഭുതം |
ക്വ യാതാ അദ്യ തേ യേ മാം വ്യകർഷൻ പാശപാണയഃ || 30 ||

അഥ തേ ക്വ ഗതാഃ സിദ്ധാശ്ചത്വാശ്ചാരുദർശനാഃ |
വ്യമോചയന്നീയമാനം ബദ്ധ്വാ പാശൈരധോ ഭുവഃ || 31 ||

അഥാപി മേ ദുർഭഗസ്യ വിബുധോത്തമദർശനേ |
ഭവിതവ്യം മംഗലേന യേനാത്മാ മേ പ്രസീദതി || 32 ||

അൻയഥാ മ്രിയമാണസ്യ നാശുചേർവ്യഷലീപതേഃ |
വൈകുണ്ഠനാമ ഗ്രഹണം ജിഹ്വാ വക്തുമിഹാർഹതി || 33 ||

ക്വ ചാഹം കിതവഃ പാപോ ബ്രഹ്മഘ്നോ നിരപത്രപഃ |
ക്വ ച നാരായണേത്യുതദ്ഭഗവന്നാമ മംഗലം || 34 ||

സോഹം തഥാ യതിഷ്യാമി യതചിത്തേന്ദ്രിയാനിലഃ |
യഥാ ന ഭൂയ ആത്മാനമന്ധേ തമസി മജ്ജയേ || 35 ||

വിമുച്യ തമിമം ബന്ധമവിദ്യാകാമകർമജം |
സർവഭൂതസുഹൃച്ഛാന്തോ മൈത്രഃ കരുണ ആത്മവാൻ || 36 ||

മോചയേ ഗ്രസ്തമാത്മാനം യോഷിൻമയ്യാത്മമായയാ |
വിക്രീഡിതോ യയൈവാഹം ക്രീഡാമൃഗ ഇവാധമഃ || 37 ||

മമാഹമിതി ദേഹാദൗ ഹിത്വാമിഥ്യാർഥധീർമതിം ।
ധാസ്യേ മനോ ഭഗവതി ശുദ്ധം തത്കീർത്തനാദിഭിഃ ॥ 38 ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ഇതി ജാതസുനിർവേദഃ ക്ഷണസംഗേന സാധുഷു ।
ഗംഗാദ്വാരമുപേയായ മുക്തസർവാനുബന്ധനഃ ॥ 39 ॥

സ തസ്മിൻ ദേവസദന ആസീനോ യോഗമാശ്രിതഃ ।
പ്രത്യാഹൃതേന്ദ്രിയഗ്രാമോ യുയോജ മന ആത്മനി ॥ 40 ॥

തതോ ഗുണേഭ്യ ആത്മാനം വിയുജ്യാത്മസമാധിനാ ।
യുയുജേ ഭഗവദ്ധാമ്നി ബ്രഹ്മൺയനുഭവാത്മനി ॥ 41 ॥

യർഹ്യുപാരതധീസ്തസ്മിന്നദ്രാക്ഷീത്പുരുഷാൻ പുരഃ ।
ഉപലഭ്യോപലബ്ധാൻ പ്രാഗ്വവന്ദേ ശിരസാ ദ്വിജഃ ॥ 42 ॥

ഹിത്വാ കലേവരം തീർഥേ ഗംഗായാം ദർശനാദനു ।
സദ്യഃ സ്വരൂപം ജഗ്യഹേ ഭഗവത്പാർശ്വവർതിനാം ॥ 43 ॥

സാകം വിഹായസാ വിപ്രോ മഹാപുരുഷകിങ്കരൈഃ ।
ഹൈമം വിമാനമാരുഹ്യ യയൗ യത്ര ശ്രിയഃ പതിഃ ॥ 44 ॥

ഏവം സ വിപ്ലാവിതസർവധർമാ
ദാസ്യഃ പതിഃ പതിതോ ഗർഹ്യകർമണാ ।
നിപാത്യമാനോ നിരയേ ഹതവ്രതഃ
സദ്യോ വിമുക്തോ ഭഗവന്നാമ ഗൃഹ്ണൻ ॥ 45 ॥

നാതഃ പരം കർമനിബന്ധകൃത്തനം
മുമുക്ഷതാം തീർഥപദാനുകീർത്തനാത് ।
ന യത്പുനഃ കർമസു സജ്ജതേ മനോ
രജസ്തമോഭ്യാം കലിലം തതോന്യമാ ॥ 46 ॥

യ ഏവം പരമം ഗുഹ്യമിതിഹാസമഘാപഹം |

ശൃണുയാച്ഛ്രദ്ധയാ യുക്തോ യശ്ച ഭക്ത്യാനുകീർതയേത് || 47 ||

ന വൈ സ നരകം യാതി നേക്ഷിതോ യമകിങ്കരൈഃ |

യദ്യുഗ്മംഗലോ മർത്യോ വിഷ്ണുലോകേ മഹീയതേ || 48 ||

മ്രിയമാണോ ഹരേർനാമ ഗൃണൻ പുത്രോപചാരിതം |

അജാമിലോഽപ്യഗാദ്ധാമ കിം പുനഃ ശ്രദ്ധയാ ഗൃണൻ || 49 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യം സംഹിതായാം
ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ അജാമിലോപാഖ്യാനേ ദ്വിതീയോദ്യായഃ ||